

JOHAN VAN GELUWE

eigenzinnige kunstenaar en curator

Johan Van Geluwe werd geboren in Waregem op 8 mei 1929 en studeerde van 1946 tot 1953 architectuur aan het Gentse Sint-Lucasinstituut. Van 1974 tot 1994 was hij er docent Architecturaal Ontwerp. Hij woont en werkt nog steeds in Waregem en noemt zichzelf *ART-chitect* ('KUNST-architect').

Al sinds 1969 is Van Geluwe zagezegd directeur van de door hemzelf gestichte semi-fictieve instituten A.R.T. (*Art Recycling Terminal* of 'KunstRecyclageStation') en M.A.O. (*Multinational Art Office* of 'Multinationaal KunstKantoor'), maar vooral conservator en archivaris van het M.O.M. (*Museum of Museums* of 'Museum van Musea'). Vanaf 1974 is het werk van Johan Van Geluwe wereldwijd te zien in talrijke tentoonstellingen. In 1991 kreeg Van Geluwe de Prijs voor Beeldende Kunst van de Vlaamse Gemeenschap. In 2005 kreeg hij een prominente plek op de overzichtstentoonstelling *Visionair België* (175 jaar België) in het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel. In hetzelfde jaar werd de monografie *Johan Van Geluwe, The Museum of Museums* bekroond met de Plantin-Moretusprijs voor best verzorgde kunstboek. In 2010 kreeg hij de titel van ereburger van de stad Waregem.

Als kunstenaar is Johan Van Geluwe moeilijk in een vakje onder te brengen. Hij bouwt bevreemdende installaties, verstuurt artistieke post, ontwerpt pseudo affiches en slogans, en stelt kunstzinnige verzamelingen samen. Een typische Van Geluwe-installatie is een strak ingerichte, kraaknette, officieel aandoende ruimte, vaak symmetrisch opgebouwd, met rode tapijten, groene planten en zorgvuldig neergezette voorwerpen. Ze is amper te onderscheiden van een echte openbare ruimte of werkkamer. Alleen de ongewoon perfectionistische schikking geeft aan dat je met een kunstwerk te maken hebt.

Daarnaast verzamelt en ontwerpt Johan Van Geluwe briefpapier, logo's en stempels waarmee hij zijn correspondentie een pseudo-officieel karakter geeft. Hij houdt dit zo systematisch vol, al jaren lang, dat zijn semi-fictieve instituten A.R.T., M.A.O. en M.O.M. werkelijk lijken te bestaan en voor de buitenstaander in niets te onderscheiden zijn van 'echte' kunstinstellingen zoals het S.M.A.K. (*Stedelijk Museum voor Actuele Kunst*) in Gent of het M.O.M.A. (*Museum of Modern Art*) in New York. Met de stempels en het drukwerk geeft Van Geluwe ironisch kritiek op de bureaucratie en het officiële gedoe van de grote kunstinstellingen.

Johan Van Geluwe bedenkt ook slogans die hij verwerkt tot kunstzinnige affiches, soms bevreemdend, zoals "*Eendracht breekt macht*", soms ludiek ironisch, zoals "*WWW World Wide Waregem*", maar vaak betekenisvol, zoals "*Only art can break your heart. Only kitsch can make you rich.*" (vrij vertaald: 'Kunst beroert je. Kitsch maakt je rijk.'). Uit de laatste blijkt zijn kritische houding tegenover de commercialisering en institutionalisering van de kunst. Hij distantieert zich niet alleen van de galerieën, waar kunst 'big business' is, maar ook van de gevestigde musea, die kunst isoleren van het dagelijkse leven en presenteren in een steriele, artificiële en overbeschermd omgeving. Van Geluwe is zo principieel anti-commercieel dat hij weigert om zijn eigen werken te verkopen. Hoe sterk of banaal, ernstig of grappig de slogan ook is, steeds is hij grafisch perfect vormgegeven, op affichegroot formaat, in een uitgekiend lettertype en met professioneel uitzienende logo's en lijsten.

Johan Van Geluwes fascinatie voor kunstinstellingen, stempels en verzamelingen culmineert in zijn levenswerk en artistiek meesterwerk, het *Museum of Museums*, waarmee hij reflecteert over de relatie tussen kunst en wereld, en zichzelf een plaatsje geeft in de marge van de kunstwereld. Het M.O.M., officieel gevestigd in de Bouckaertstraat 8 in Waregem, begon in 1975 als een kunstproject voor een tentoonstelling in Stockholm. Van Geluwe schreef toen alle musea voor moderne en hedendaagse kunst aan langs de toenmalige autosnelweg E3 (nu E17), die heel Europa doorkruist, van Lissabon tot Stockholm. Hij vroeg hen om briefpapier, bestempelde enveloppen en ander drukwerk van het museum op te sturen, en presenteerde deze 'verzameling

van musea' als een soort internationaal mail art project.

Later voegde Van Geluwe daar verzamelingen zelfgemaakte dia's aan toe, zoals de bekende *Tuintjes van Eden* (kleurrijke portretten van volkse Vlaamse tuintjes), verzamelingen van publicaties over artiesten die werken rond het concept 'verzamelen' of 'museum', en verzamelingen geschonken door bevriende kunstenaars. Van Geluwe stond een tiental jaar geleden het archief van het M.O.M. in permanente bruikleen af aan het Karl Ernst Osthaus-Museum in Hagen, Nordrhein-Westfalen, Duitsland, waar hij verschillende tentoonstellingen had.

Voor Johan Van Geluwe zijn de 'echte' kunstwerken niet de dure, pretentieuze werken in de grote musea maar de dingen uit de realiteit, die *echt* zijn en gemaakt door eenvoudige mensen. In dat opzicht is voor Van Geluwe alles kunst en is de hele wereld een museum.

Bronnen

- *de Gavergids*, tijdschrift van de Waregemse Gidsenkring, www.gavergids.be.
- Godfried Van Calbergh (Ed.), *Johan Van Geluwe - The Museum of Museums*, Ludion, Gent, 2004, 156 p.
- www.evolutionaere-zellen.org/html/finger/fingerworld/geluwex
- www.johanvangeluwe.be
- www.nieuwsblad.be
- www.osthausmuseum.de
- www.waregem.be
- www.wikipedia.org